

Indhold

- Tak for nu!
- Forårstjek af græsmarken
- Læs mere om den nye kvælstofregulering og sammenhængen med areal-omlægning
- Bekæmpelse af kæmpebjørneklo
- Ved forårssynet af græsmarken skal den tjekkes for giftige planter
- Se køerne danse - Økodag bliver afholdt søndag d. 12. april 2026
- Invitation: Kom til Kontrol dag på Augustenborg Slot den 6. maj 2026
- Fårets dag den 4. april 2026
- Brug aldrig spisekartofler som læggekartofler
- Naturtip

Info

Tak for nu!

Jeg har gennem 16 år haft fornøjelsen af at redigere DeltidsNyt - lige fra den spæde start i februar 2010 og til nu. Det har været en spændende opgave, som jeg har sat stor pris på. Nu er tiden, og alderen, dog kommet til at gå på pension, og dette nummer bliver det sidste fra min hånd.

Jeg vil gerne takke først Betina Ørslev og siden Lisbet Olesen, som har været med til at gøre DeltidsNyt læsbart og sikret at diverse links har virket m.v. Uden deres indsats var der ikke blevet det DeltidsNyt, som I kender. Jeg vil også gerne takke Birgit Winther Sørensen på SEGES for at have sendt DeltidsNyt videre ud i verden.

Nu er tiden dog kommet til at give stafetten videre. Jeg giver den trygt videre til Maiken Fjeldbo Andreasen, som overtager herfra. Tag godt imod hende.

Jeg vil gerne slutte med at sige tak til de mange samarbejdspartnere, der har været gennem tiden.

Når dette læses, har jeg haft min sidste arbejdsdag, og jeg vil derfor gerne sige tak for de mange år.

Ove Rugager Madsen

Mark

Forårstjek af græsmarken

Overvintringen ser indtil videre overordnet fornuftig ud på trods af langvarigt sne-dække eller barfrost, men der er også åbne marker, så det er vigtigt at få overblik over græsmarkernes tilstand.

Omslaget i vejret med skiftevis solindstråling om dagen og nattefrost vil udfordre især græsserne den kommende tid, så marker hvor plantebestanden i forvejen er lav, bør følges tæt gennem foråret.

Er der større områder, hvor græsset er dækket af vissent græs som følge af snedække eller barfrost, bør marken så snart det visne græs er tørt, harves med en strigle eller græsmarksharve, så der sikres lys ned til de nye græsskud.

Er der et meget stort lag vissent græs, kan det rives sammen med en rotorrive og fjernes med opsamlervogn.

Det er vigtigt at vurdere plantebestanden på alle græsmarkerne kritisk. Omkostningerne er stort set de samme uanset om udbyttet er 8.000 eller 10.000 FEN pr. ha som følge af utilstrækkelig plantebestand.

Tommelfingerreglen for plantebestanden er:

- Slætmarker: 20-30 græsmarksplanter pr. meter sårække.
- Afgræsningsmarker: 30-40 græsmarksplanter pr. meter sårække.

Er plantebestanden for lav bør marken omlægges, og en anden mark må udlægges på ny.

Eller sagt på en anden måde – er der mange huller på størrelse med en gummistøvle st. 45, så bør den lægges om. Hullerne skal nok blive grønne, men det er som regel ukrudt som enårigt rapgræs, tidsler, brændenælder og især skræpper.

Læs mere om den nye kvælstofregulering og sammenhængen med arealomlægning

For at få livet tilbage i fjorde og kystvande er det nødvendigt at nedbringe udledningen af kvælstof. I forhold til udledningen fra landbrugsarealer består kvælstofindsatsen af arealomlægning og en ny udledningsbaseret kvælstofregulering.

Med Den Grønne Trepartsaftale blev en omfattende kvælstofindsats blandt andet besluttet. Målet med indsatsen er at reducere udledningen af kvælstof med 13.800 ton om året.

Se de mange spørgsmål og svar [her](#).

Bekæmpelse af kæmpebjørneklo

Du har pligt til at bekæmpe kæmpebjørneklo, hvis Kommunen har vedtaget en indsatsplan for bjørneklo, hvor du har jord.

Indsatsplanen giver information om de arealer, der er omfattet og tidsfrister for bekæmpelse. Selvom din Kommune ikke har

vedtaget en indsatsplan, er det god skik at få bekæmpet den aggressive og giftige planteart, så den ikke spreder sig yderligere.

I bekendtgørelsen står følgende:

”Bekæmpelse af kæmpebjørneklo skal medføre, at den enkelte plante inden for indsatsområdet dør. Bekæmpelsen skal desuden udføres på en sådan måde, at den enkelte plante på intet tidspunkt i indsatsperioden reproducerer sig selv.”

Det betyder, at målet skal være at bekæmpe planterne, så de dør. Er det ikke muligt at bekæmpe alle planterne, er det vigtigt at undgå, at planterne sætter frø. Kæmpebjørneklo blomstrer i juni og juli, og sætter frø i løbet af august.

Læs mere [her](#) (kræver login til LandbrugsInfo) - eller kontakt din rådgiver.

Ved forårssynet af græsmarken skal den tjekkes for giftige planter

Inden hestene lukkes på fold, bør marken tjekkes for giftige planter og samtidig tjekke hegnets tilstand. Var der giftige planter på folden sidste år, så start med at tjekke disse lokaliteter på marken. Flere giftige planter er meget hurtige i vækst om foråret og samtidig mest giftige på dette tidspunkt, det gælder f.eks. for nat-skygge. Samtidig kan de giftige planter være svære at identificere i det tidlige forår, inden de er gået i blomst. En god flora er et rigtig godt hjælpemiddel til denne inspektion.

Brandbægerne er stadig et problem mange steder. Ved mistanke om giftige planter på folden er det vigtigt at sørge for, at dyrene ikke kan komme til planten eller bedre helt fjerne de mistænkelige planter. Glem ikke at mange af de planter, som er giftige for dyrene, også er giftige for mennesker, så sørg for at bære handsker og vaske hænderne grundigt bagefter.

Lugning

Manuel fjernelse af de giftige planter på små arealer er mange steder muligt, og kommer du over marken i tide, er det i reglen ikke nogen uoverskuelig arbejdsbyrde. Brandbæger på marken, starter som oftest med ganske få brandbægere på arealet det første år. Fjernes disse målrettet inden frøsætning, kan problemet klares med en overkommelig lugeindsats, så snart brandbægerne kan identificeres. Undlades denne tidlige indsats, vil problemet hurtigt accelerere og marken blive massivt invaderet med brandbæger i løbet af få år.

Hvis du har et par hjælpere, kan en fold med giftige planter hurtigt blive forvandlet til en sikker grøn mark igen.

Selvom det er bedst at fjerne de giftige planter så tidligt som muligt, når de er på rosetstadiet, er planterne meget lettere at finde, når de første blomster bliver synlige. Hvis du efterfølgende går folden igennem 1 gang om ugen de næste 2 måneder, vil det kun tage kort tid at fjerne evt. nye planter, som har blomstret siden sidst, eller

som blev overset ved sidste lugning. Sørg for at de bortlugede planter ikke er tilgængelige for dyrene f.eks. ved at brænde dem eller få dem bort med renovationen.

Hvor sprøjtning er muligt, vil der ofte være flere muligheder for valg af sprøjtemiddel, og det anbefales at rådføre sig med en fagmand.

Kilde: Eric Clausen, SEGES, Heste

Arrangementer

Se køerne danse - Økodag bliver afholdt søndag d. 12. april 2026

Den 12. april fejrer vi, at de økologiske køer kommer på græs. Det er en sand festdag for både køer, børn og voksne. På gårdene er der masser af oplevelser for hele familien og spændende aktiviteter for de mindste. Det er aldrig kedeligt at besøge en moderne bondegård.

Se hvor køerne kommer på græs, og hvordan du tilmelder dig dagen [her](#).

Invitation: Kom til Kontrol dag på Augustenborg Slot den 6. maj 2026

Tilbring en dag på slottet, når vores medarbejdere fra Sagsbehandling & Kontrol sætter dialogen i fokus og inviterer til en spændende kontrol dag med praksisnært fokus og dialog i centrum.

Dagen henvender sig til landbrugere og landbrugskonsulenter, der ønsker at få indsigt i, hvordan vi sammen kan skabe en mere smidig kontrol og sagsbehandling.

Dialog er i fokus, og deltagerne opfordres til at komme med nysgerrighed og være klar til at dele tanker og spørgsmål med styrelsens medarbejdere.

Se mere om dagen på Augustenborg Slot (Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø) og tilmeld dig [her](#) – der er begrænsede pladser.

Fårets dag den 4. april 2026

[Her](#) kan du se en oversigt og beskrivelse af de besætninger, der afholder Fårets dag. Et arrangement for hele familien.

Haven

Brug aldrig spisekartofler som læggekartofler

Selvom det kan virke oplagt for haveejere at bruge spirede spisekartofler som læggekartofler, er det en rigtig dårlig idé. Man risikerer at få et ringe udbytte og sygdomme i jorden mange år frem.

Få ting trumfer smagen af en kogt ny-opgravet kartoffel fra egen køkkenhave med smør og friske krydderurter. Derfor udnytter mange

haveejere det spirende forår til at lægge kartofler. Og her er der især én ting, man skal være opmærksom på.

Undgå for alt i verden at bruge spirede spisekartofler fra køleskabet og køb i stedet sunde certificerede læggekartofler. Forskellen mellem lægge- og spisekartofler er nemlig, at spisekartofler ikke er underlagt de plantesundhedskrav, som læggekartofler er, og man risikerer derfor at få slæbt sygdomme og skadedyr ind i haven - og de kan være rigtig svære at slippe af med igen. Nogle skadedyr kan overleve i 20 år.

Kilde: Landbrugsstyrelsen

Naturtip

Dette nummers overskuelige tips, som kan hjælpe dig med at gøre noget for biodiversiteten. Ofte er tippene små tiltag, der ikke kræver ret meget og du selv kan gøre.

Vådområders værdi, når de bliver taget ud af omdrift?

I de senere år har mange lodsejere deltaget i forskellige naturprojekter som vådområde- og lavbundsprojekter, genslyngning af vandløb og etablering af vandhuller og mindre søer. Fælles for disse projekter er, at de ændrer landskabets struktur: Jorden bliver vådere, markflader bliver til naturarealer, og biodiversiteten får bedre betingelser. Mange spørger derfor: Hvad betyder det for driften – og for jagten? Svaret er, at naturprojekterne skaber nye muligheder, hvis man kender de mekanismer, der sættes i gang.

Fra vand til vildt – sådan bygges fødekæden op

Når dræning stoppes eller vandstanden hæves, opstår en række nye levesteder. Der dannes flader med lavt vand, fugtige enge og områder med urter og blomstrende vegetation. Allerede efter få måneder begynder de første reaktioner i økosystemet.

1. Flere insekter og smådyr

De nye våde områder fungerer som perfekte ynglesteder for insekter som guldsmede, vandnymfer, myg, biller og utallige larver. Derudover øges mængden af snegle, orme og andre smådyr i den fugtige jord. Dette udgør fundamentet for fødekæden.

2. Småfugle og kyllinger får bedre vilkår

Mange eng- og markfugle er afhængige af et rigt insektliv. Særligt agerhønekyllinger lever udelukkende af insekter de første leveuger. Flere insekter betyder derfor højere overlevelse og sundere fugle. Også vibe, lærke og andre engfugle profiterer direkte af de nye forhold.

3. Agerhøne og småvildt styrkes

Når kyllinger klarer sig bedre, ser man relativt hurtigt stærkere lokale bestande af agerhøne. Samtidig skaber områderne med blandet vegetation gode betingelser for hare og andet småvildt, der trives i mosaiklandskaber med skjul og føde tæt på.

4. Råvildt følger efter

De mere varierede naturarealer giver råvildtet præcis det, det behøver:

- urter og friske skud som føde
- kantzoner med skjul
- kort afstand mellem fødesøgning og tryghed.

Det gør områderne særligt attraktive for råvildt – og dermed også spændende for dig som jæger.

Beskyttede vandhuller – hvad skal du som lodsejer vide?

Mange naturprojekter inkluderer nye eller genskabte vandhuller. Her er det vigtigt at kende reglerne:

Vandhuller over 100 m² er som udgangspunkt beskyttet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Men også mindre vandhuller kan være beskyttede, hvis de ligger i et område, der allerede er § 3-natur, eller hvis de indgår som en del af et beskyttet vandløb.

For dig som lodsejer betyder det, at du skal søge Kommunen om tilladelse, før du laver ændringer i eller omkring vandhullet. Det gælder både oprensning, udvidelse, ændringer i vandstand eller andre tiltag, der kan påvirke naturtilstanden.

Naturprojekter giver jagten et løft

Selv om arealerne ikke længere kan dyrkes, giver naturprojekterne en markant merværdi – både økologisk og jagtmæssigt. De øger biodiversiteten, skaber stærkere fødekæder og tiltrækker både småvildt og større vildtarter. For mange lodsejere ender projektarealet faktisk med at blive det mest jagtbare område på ejendommen.

Natur og jagt går hånd i hånd, når forholdene forbedres – og med kendskab til reglerne og naturens egne mekanismer kan du som lodsejer både beskytte værdifuld natur og få glæde af stærkere vildtbestande.

Jakob Røjkjær Pedersen, Velas
